

UGUNS VĀRDI

Deja 8 pāriem

Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Ilgas Reiznieces mūzika

“Uguns vārdi” ir ornamentālā dejas vidējās paaudzes deju kolektīvam. Dejas pamatā izmatoti uguns vārdi jeb buramvārdi, kas saistīti ar šķīstīšanos. Atbilstoši mūzikas materiālam, veidota dejas horeogrāfiskā leksika, kuras pamatā ir gan latviešu dejas pamatsoli – gājiena solis, skrējiena solis, pieliciena solis, trīssolis, divsoļu valša solis, gan grupējumi kustībā un statistiekie grupējumi – aplis, groziņš, virkne, kolonna, vija, mezglu siešana.

Dejā izmantoti rekvizīti – katrai meitai nepieciešami divi sarkanas krāsas lakati. Katrā rokā piestiprināts viens lakats, kas, izdarot dažādas kustības ar rokām, simbolizē uguns liesmas.

“Uguns vārdi” ieteicams izpildīt kopā ar deju “Es atnācu uguntiņu”.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas kultūras un tautas mākslas centra “Mazā gilde” vidējās paaudzes deju kolektīvā “Līgo” 2002.gada 2.aprīlī. Tā ir iekļauta XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku deju lieluzveduma “Mana pasaule” daļā “Uguns”.

Dejai ir 7 gājieni, mūzikai 4 daļas, muzikālais taktsmērs 3/8, 5/8.

Dejas sākumā meitas uz skatuves izveido apli un nostājas ar skatu pret apļa centru, puiši nostājas divās līnijās skatuves labās un kreisās puses 2.un 3.kulisē (1.zīm.).

Pirmais gājiens

(ievads / 24 t.)

1. – 8.t. Ievads.
9. – 24.t. Puiši izpilda 1.kustību (1.zīm.) divas reizes, labās puses četri puiši kustību sāk ar kreiso kāju, kreisās puses četri puiši – ar labo kāju. Meitas izpilda vienu pieliciena soli un 1.kustības 3. – 4.t. darbību četras reizes, vienlaicīgi ceļot rokas caur priekšu uz augšu un caur sāniem – sākuma stāvoklis:
9.t. – labo roku;
13.t. – kreiso roku;
17.t. – abas rokas;
21.t. – abas rokas;
23.t. – labo roku.

Otrais gājiens

(1 / 20 t.)

1. – 10.t. Puiši izpilda 2.kustību, virzoties pusaplī gar skatuves dibenplānu. Labās puses četri puiši virzās uz kreiso pusi, kreisās puses četri puiši - uz labo

pusi (2.zīm.).Meitas sadod rokas groziņā – vispirms dārziņā sadod rokas četras meitas, tām pa virsu rokas sadod pārējās četras meitas. Izpildot 4 pieliciena soļus un 2 trīssoļus, meitas virzās DCV, vienlaicīgi izdarot kustības ar rokām:

5.t. – virspusē sadotās rokas paceļ augšā;

6.t. – paceltās rokas nolaiž aiz muguras blakus stāvošai meitai;

7.t. – vidū sadotās rokas paceļ augšā;

8.t. – paceltās rokas nolaiž aiz muguras blakus stāvošai meitai, tiek izveidots groziņš ar sadotām rokām aiz muguras.

11. – 20.t. Atkārto 1. – 10.t. darbību, puīši atgriežas savās vietās, meitas izveido groziņu ar vidū sadotām rokām.

Trešais gājiens

(II / 8 t.)

1. – 3.t. Meitas, izpildot pamatkustību, 3 reizes apdejo savu puīši (3.zīm.) un atgriežas skatuves centra līnijā. Puīši stāv.
- 4.t. Izpildot pamatkustību vienu reizi, meitas ar kreisām rokām sadodas sasveicināšanās satvērienā ar pretī nākošo meitu, un griežas pāri uz vietas vienu reizi DCV. Puīši stāv.
5. – 8.t. Atkārto 1. – 4.t. darbību.

Ceturtais gājiens

(III / 20 t.)

1. – 10.t. Meitas, sadevušas rokas krustiskajā satvērienā un pagriezušās ar skatu viena pret otru, atkārto II gājiena darbību bez rokām (4.zīm.). Puīši izpilda 2.kustību (4.zīm. nepārtrauktās līnijas).
11. – 20.t. Meitas atkārto 1. –10.t. darbību, puīši izpilda 2.kustību (4.zīm. pārtrauktās līnijas)

Piektais gājiens

(II / 16 t.)

1. – 8.t. Pārenieki divās kolonnās izpilda 3.kustību.
9. – 16.t. Izpildot pamatkustību 8 reizes, izpilda viju divās kolonnās – ar katru pamatsoli mainās ar vienu pretī nākošo dejojāju. Katrā pamatsoli uz “1” meitas ceļ roku caur priekšu uz augšu un sāniem – sākuma stāvoklī – ja soli izpilda ar labo kāju, ceļ labo roku, ja kustību iesāk ar kreiso kāju – ceļ kreiso roku. 16.t. beigās pārenieki satiekas kolonnas pretējās vietās.

Sestais gājiens

(IV / 20 t.)

1. – 20.t. Dejojāji izveido divas virknes ar mugurām pret centra līniju. Izpildot 20 trīssoļus, dejojāji divas reizes sien mezglus – starp otro un trešo pāri, un starp pēdējā pāra pāreniekiem (5 zīm.), un, virzoties gar skatuves dibenplānu, izveido apli (6.zīm.).

Septītais gājiens

(II, coda / 30 t.)

1. – 8.t. Pārenieki stāv aplī ar skatu viens pret otru, puīši ar muguru, meitas ar skatu DCV.
Izpilda 3.kustību.
9. – 16.t. Izpildot pamatkustību 8 reizes, dejojāji virzās dārziņā DCV un izveido līniju skatuves dibenplānā.
17. – 30.t. Dejojāji pagriežas ar skatu pret skatītājiem un, virzoties līnijā uz skatuves priekšplānu, izpilda 4.kustību.

Kustību apraksti

Pamatkustība (polkas solis 5/8 tm)

Mūzikas taktsmērs 5/8

Kustību izpilda 1 t.

- Sākuma stāvoklis – kājas VI pozīcijā, rokas gar sāniem.
- 1.t. “1” Izpilda akcentētu soli ar labo kāju.
“2” Izpilda soli ar kreiso kāju.
“3;4;5” Izpilda divsoļu valša soli, pirmais solis akcentēts.

I.kustība

Kustību izpilda tikai puīši

Mūzikas taktsmērs 3/8

Kustību izpilda 8 t.

- Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sakrustotas aiz muguras.
- 1.t. Izpilda soli uz priekšu (paceļ kāju ķermeņa plāknē, pēda atlocīta – iztaisno priekšā 45 °) ar labo kāju. Augumu nedaudz liec atpakaļ (no kājas).
- 2.t. Pieliek kreiso kāju blakus labajai kājai, augumu iztaisno.
- 3.t. Izpilda nelielu, bet asu iesēdienu VI kāju pozīcijā un iztaisnojas.
- 4.t. Atkārto 3.t. darbību.
- 5.t. Izpilda soli sānis pa labi (paceļ kāju ķermeņa plāknē, pēda atlocīta – iztaisno sānis 45 °) ar labo kāju. Augumu nedaudz liec pa kreisi (no kājas).
- 6.t. Pieliek kreiso kāju blakus labajai kājai, augumu iztaisno.
7. – 8.t. Atkārto 3. – 4.t. darbību.
Kustību izpilda arī sākot ar kreiso kāju.

2.kustība

Kustību izpilda tikai puiši

Mūzikas taktsmērs 3/8

Kustību izpilda 10 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sakrustotas aiz muguras.

1. – 2.t. Izpilda divus gājiena soļus, sākot ar labo kāju.
3. – 4.t. Izpilda divus divsoļu valša soļus.
5. – 8.t. Izpilda 6 trīssoļus.
- 9.t. Izpilda soli ar labo kāju uz priekšu.
- 10.t. Pieliek kreisi kāju blakus labajai kājai.

3.kustība

Mūzikas taktsmērs 5/8

Kustību izpilda 8 t.

Sākuma stāvoklis – pārenieki nostājas ar skatu viens pret otru, meitai rokas gar sāniem, puisim – sakrustotas aiz muguras, VI kāju pozīcija.

- 1.t. "1;2" Meita izpilda galopa soli sānis pa labi. Labo roku ceļ caur priekšu augšup un caur sāniem – sākuma stāvoklis.
- "3;4;5" Meita izpilda divsoļu valša soli sānis pa labi.
- 2.t. Meita izpilda 1.t.darbību pa kreisi, rokas gar sāniem.
1. – 2.t. laikā puisis stāv.
- 3.t. Izpildot 1.t. darbību pārenieki virzās pa labi viens otram garām (*dos-a-dos*). Meita atkārtō arī roku darbību.
- 4.t. Izpildot 2.t. darbību, dejojāji griežas ½ pa labi. Meita 4.t. beigās izpilda pārlecieni, lai varētu iesākt kustību ar kreiso kāju. Dejojāji atrodas pārenieka vietā ar skatu viens pret otru.
5. – 8.t. Atkārtō 1. – 4.t. darbību, sākot ar kreiso kāju.

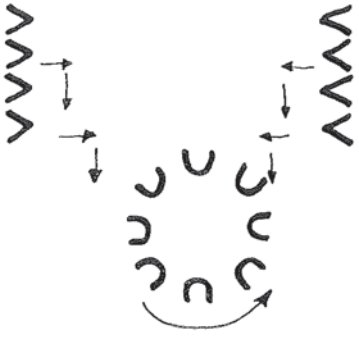
4.kustība

Mūzikas taktsmērs 3/8

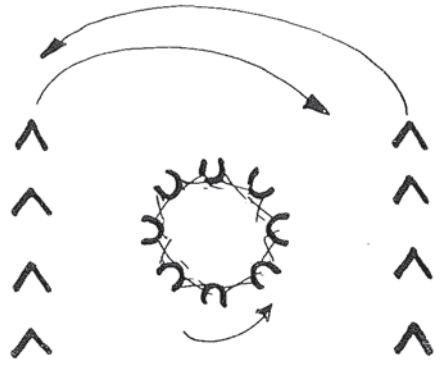
Kustību izpilda 14 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sakrustotas pret krūtīm – labā roka virspusē.

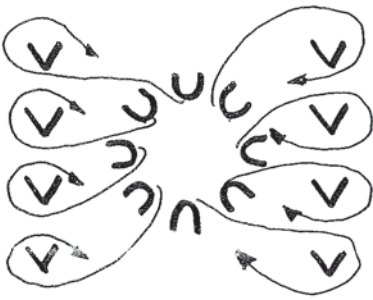
1. – 2.t. Izpilda 1.kustības 1. – 2.t. darbību.
- 3.t. "1" Kājas VI pozīcijā, iztaiso priekšā labo roku.
"2" Iztaiso priekšā kreiso roku.
"3" Saliec labo roku (lai sakrustotu rokas pret krūtīm).
- 4.t. "1" Saliec kreiso roku
"2" Pagriez galvu pa labi.
"3" Pagriez galvu taisni.
5. – 6.t. Atkārtō 1. – 2.t. darbību.
7. – 8.t. Atkārtō 3. – 4.t. darbību, sākot ar kreiso roku, galvu griež pa kreisi.
9. – 12.t. Atkārtō 1. – 4.t. darbību.
13. – 14.t. Atkārtō 5. – 6.t. darbību.

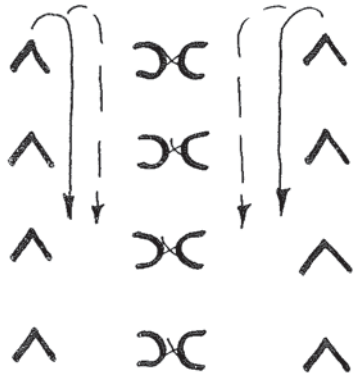
1.

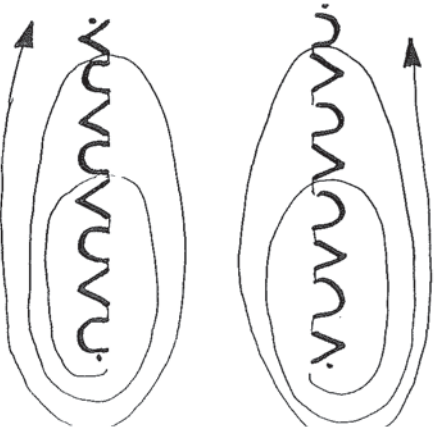
2.

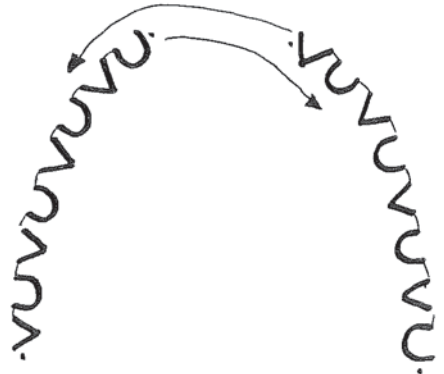
3.

4.

5.

6.

Uguns vārdi

ievads

Introduction musical notation in 3/8 time, featuring a series of 'x' marks on a treble clef staff, indicating a percussive or rhythmic introduction.

1.

First variation musical notation in 3/8 time, featuring eighth notes and rests.

2.

Second variation musical notation in 5/8 time, featuring eighth notes and rests.

3.

Third variation musical notation in 3/8 time, featuring eighth notes and rests.

4.

atk. 4 x

Fourth variation musical notation in 5/8 time, featuring eighth notes and rests, ending with a repeat sign.

5.

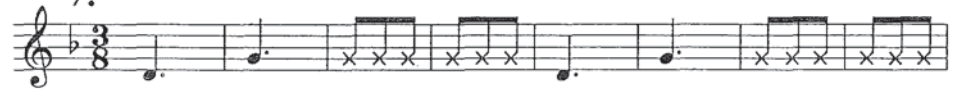
Fifth variation musical notation in bass clef, featuring quarter notes and eighth notes, ending with a repeat sign.

6. *atk. 4 x*

Musical notation for exercise 6, featuring a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 5/8 time signature. The piece consists of four measures: the first measure contains a quarter note G4, an eighth note F4, and an eighth rest; the second measure contains quarter notes E4, D4, and C4; the third measure contains quarter notes B3, A3, and G3; the fourth measure contains quarter notes F3, E3, and D3. The piece concludes with a repeat sign and a final 3/8 time signature.

7.

Musical notation for exercise 7, featuring a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/8 time signature. The piece consists of four measures: the first measure contains a quarter note G4; the second measure contains a quarter note F4 followed by eighth notes E4, D4, and C4; the third measure contains eighth notes B3, A3, and G3; the fourth measure contains eighth notes F3, E3, and D3. The piece concludes with a repeat sign.

Musical notation for exercise 7 continuation, featuring a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/8 time signature. The piece consists of four measures: the first measure contains a quarter note G4; the second measure contains a quarter note F4 followed by eighth notes E4, D4, and C4; the third measure contains eighth notes B3, A3, and G3; the fourth measure contains eighth notes F3, E3, and D3. The piece concludes with a repeat sign.